

ЗАВАЯВАЛЬНИКІ ПОЛЮСА—ГЕРОІ-ПАПАНИНЦЫ—НА РАДЗІМЕ

ПЛАН ВЫКАНАН БЛІСКУЧА

У міжнародную мову чалавечства, побач у імі вразумелымі і дарагімі для працоўных усяго свету словамі «Савецкі Саюз» і іншымі, уважліва і шчыра адно слова: «папанінцы».

Для інакшай інакшай была нечакана гэта экспедыцыя да полюса. Яны не ведалі, што яна ажыццявілася дзякуючы шматгадовай падрыхтоўцы і рабоце савецкіх вучоных, маракі і лётчыкаў. Яны не ведалі, што гэта экспедыцыя вярнулася часткай велізарнага, дакладна прадуманага плана.

Недзяра станцыя «Паўночны полюс», прадрэфаваўшая на крызе больш 2.000 кілометраў, вярнулася 57-га лістапада. Першыя лідэры экспедыцыі, раскіданыя па ўсім паўночным узбярэжжы СССР і высунаўшы далёка да полюса, былі авангарднымі атрамамі савецкай навуцы, якая выдэе планамерную асуду полюса.

Лідэраў станцыі станцыя вярнулася на востраве Рудольфа, самай паўночнай кропкай савецкай зямлі, якая знаходзіцца бліжэй усяго да полюса, на адлегласці ўсяго толькі 900 кілометраў. Адсюль рыхтаваліся большавікі, асабліва полюс, да штурму яго.

На востраве Рудольфа былі сканцэнтраваны галоўныя сілы. Магутныя лідэраў заступілі туды яшчэ за год да гістарычнай паўднёвай трактары-ўсходняй, агарты, манкі, пражэктары, лётчыкі самалётаў, харчаванне і нарэшце, смелых савецкіх вайсковікаў.

22 сакавіка 1987 года з маскоўскага аэрадрома стартвалі пяць вялікіх самалётаў. Гэта была эскадра паветраных караблёў паўночнага атрада адважнага Вадап'янава.

Наперадзе, на двухматорным самалёце «АІЛ-7», лідэры паветраных разведчыкаў, яны палітыкі Павел Галовін. За ім ішоў флагманскі карабель Вадап'янава і Вабушкіна. На бару карабля, апрача акадэміка Шмідта, начальніка паліярнай авіяцыі Галоўпаўночморшляху Шавельева, флагштурмана Спірына і механікаў, знаходзіліся яшчэ чатыры чалавекі.

Папанін, Крэнкель, Шыршоў і Федараў — людзі, якія жадалі правесці неабавязальна ў свеце вопыт дрэйфа на шырокай крызе.

Іншыя тры самалёты вылі лётчыкі, чые імёны вядомы ўсёй нашай краіне і нават далёка за яе межамі: агагартаваны, сіваласосы Малаву, настайнік і выхавальнік Галавіна Алексееў, нямада палітэаўна над сонцам Далёкага Усходу і туманамі Татарскага праліва Мазурук.

Паўночная эскадра ўстаўлена дасягнула Архангельска, ватым новага паліярнага карабля Марія-Мара і сустрэлася з першым грымным бар'ерам Арктыкі ў праліве Новай Зямлі — Матчакіным Шары. Яны перамаглі шторм, валіўшы чалавекі з ног, і 19 красавіка прыляцелі на востраў Рудольфа.

Галавін першым з савецкіх грамадзян пабыў на востраве. Паветраны разведчык даў, што ў раёне полюса ёсць вялікія крыжы, голыя для пасадкі лідэраў паветраных караблёў.

21 мая флагманскі карабель «СССР Н-170» уляцеў у аэрадрома на востраве Рудольфа і праз некалькі гадзін паказаўся над полюсам. Гэты карабель вёў Міхал Васільевіч Вадап'янаў, даўно ўжо маршуты пабыў на полюсе. Цяпер яго мара ажыццявілася: ён

М. Т. СЛЕПНЁЎ

Герой Савецкага Саюза.

вэрбуй пасадку на вялікую крыжу.

На самалёце прыляцела 11 чалавек. Папанін, прыступілі да ўстаноўкі вялікай палаткі, радыёстанцыі, лідэраў для навуковай работы, ветравога рухавіка. З вялікімі труднасцямі прабуравілі яны трохметровы лёд і зрабілі лунку для навуковых прамераў акіяна.

Праз некалькі дзён на полюс прыбылі яшчэ тры самалёты. Горы грузы вырабілі на лёду. Усё было дастаўлена ў палаткі.

16 дзён прабыў на полярнай экспедыцыі акадэмік Шмідт і ўсё яе ўдзельнікі на крызе. 6 чэрвеня 1987 года, калі станцыя была арганізавана поўнаасцю, адбылося яе ўрачыстае адкрыццё.

На дрэйфуючай крызе атэстася чатыры папанінцы. Працуючы па нацыянальнай гадзін у суткі, вылі яны навуковыя назіранні. Крэнкель штодзёна на тры разы перадаваў гэтыя назіранні на «Вялікую зямлю» ў Маскву. Там лепшыя вучоныя СССР апрацоўвалі іх, радуючыся велізарнай каштоўнасці новых навуковых даных. Ні пурга, ні шторм не палыхалі адважных вайсковікаў. З дакладнасцю механізма гадзінніка, рэгулярна праводзіліся ўсе намечаныя планы навуковай работы.

Федараў — астраном і магнітолаг — малалі савецкіх вучоных, — акурата вызначыў каардынаты — месцазнаходжанне крыжы. У 32 кропках ён вызначыў магнітныя схіленні; яму вядомы сталі і пануючыя ў Арктыцы ветры і іх уплыў на надвор'е.

Недзяра не быў у захапленні ад спакою і вытрымкі папанінцаў, працяглых ім не толькі ў часе нармальнага ходу дрэйфа, але асабліва ў тры вожныя дні. Шторм разбуў крыжы. Яны ведаюць, што вялікі самалёт не зможа ўжо прыляцець і выраставаць іх. Крыжы памяншаюцца з кожным днём. Галоўная палатка разбурана — яны нацуюць у лёгкую шубкава. Абломкі іх крыжы ляжэ ў грандыёзную грэнландскую «дадаву мясарубку».

Але па-ранейшаму спакойны і лакаваны іх радыёграмі. Яны не спыняюць сваіх навуковых работ.

І вось 14 лютага ў зямлю паліярнай ночы вярнуўся праменні пражэктар «Тайм» і «Мурман» падыходзяць да крыжы папанінцаў ва ўпяр, рассяваючы ільы.

Нарэшце 19 лютага іх вімаюць з крыжы і ўрачыста выдуюць на лідэраў, расквечаныя святочнымі спяжкам. Праз некалькі дзён старэйшыя савецкіх лідэраў «Брмак» прымае папанінцаў на свой борт. Звалу Арктыка, бесперапынна паякая фізічная праца, пачынае доўга, сумная цішыня.

Наперадзе сонечная, радасная радзіма, наперадзе сустрача з дарагім правадыром вялікім Сталіным.

І дэпутаты Вярхоўнага Савета таварышы Папанін, Крэнкель, Шыршоў і Федараў могуць з сонцам ралатраваць натхніцель перамог.

— План выканан!

ПАРТЫЙНАЯ ГРУПА ПОЛЮСА

Н. БЕГІЧАЎ

Партгор Управлення паліярных станцый Галоўпаўночморшляху.

Пасля дзевяцімісячнага дрэйфа на крызе з раёна Паўночнага полюса да берагоў Грэнландыі слаўная папанінская чалбёрка вярнулася на родную, гарача любімую савецкую зямлю. Яны прайшлі «бес руля і без вятрылы» тры тысячы кілометраў і блізка правялі каля тры тысячы навуковых назіранняў у самым цэнтры Паліярнага басейна. Упершыню ў гісторыі чалавечства толькі большавікі перамаглі полюс.

Так, толькі большавікам пад сілу было вырашыць такую гіганцкую задачу, справіцца з ёю маглі толькі людзі большавіцкага гарту.

Перамога таварышаў Папаніна, Крэнкеля, Федарава і Шыршова абумоўлена перш за ўсё тым, што яны вярнуліся сапраўднымі большавікамі, слаўнымі выхаваным партыі Леніна—Сталіна, мужнымі патрыястамі сваёй сацыялістычнай радзімы. Папанінцы спадуючы ў сабе найлепшыя якасці савецкіх вучоных і адданых справе партыі людзей.

Увесь час свайго дрэйфа папанінцы ні на адзін дзень не адрываўся ад грамадскага жыцця.

Спамінаюцца сапраўды кіпучая дзейнасць т. Папаніна і Крэнкеля ў дні падрыхтоўкі да палёту на дрэйфуючую паліярную станцыю «Паўночны полюс». Характэрная высокая постаць Эрста амаль кожны дзень вярталася ў аддзел Галоўпаўночморшляху. Прычым бачыць папанінцаў можна было там у любы гадзінны дзень і ночы. Яны былі поўнаасцю захоплены пастаўленай перад імі задачай.

І ўсё-ж, не глядзячы на кіпучую падрыхтоўку і выключную перагружанасць справай экспедыцыі, таварышы Папанін і Крэнкель, якія вярнуліся ў той час членамі партгрупы Управлення паліярных станцый Галоўпаўночморшляху, прымаілі актыўны ўдзел у партыйным жыцці, выступалі ў спрэчках на сходах партгрупы, а таксама і на агульных партыйных сходах Галоўпаўночморшляху.

Іван Папанін ніколі не адмаўляўся ад любой партыйнай нагрукі. Ён знаходзіў час для работ у лідэрску школу, дзе знаходзіліся дзеці паліярнага (каля станцыі Немчынаў пост, Заходняй чыгункі), і праводзіў у імі гурткі аб Арктыцы, быў асястральшчым вясёлых дзіцячых гульняў.

Чытае ўручкі ў выдатнага двеннікта. Папанін: «5 ліпеня. Як партгор, сабраў агульны партыйна-комсамольскі сход. Аформілі нашу групу. 8 прычы-

ны вялікай нагрукі рашалі праводзіць заняты гуртка бігучай палітыкі толькі раз у дзевяць дзён. Я — гуртвод. Партгрупа паставіла прасіць Эрста Федарава звязацца з востравам Рудольфа і збіраць у іх матэрыял па міжнародных пытаннях. Разабралі заяву Пятра Патрыяка (Шыршоў) аб прыёме яго ў спадчовацтва. Адгаворна ўхвалілі яго кандыдатуру. Затым я пайшоў на лагерь, лепш накрываю парты.

У гэтых простых і яркіх радках уасоблены бліскучыя якасці сапраўдных большавікоў-сталінаў.

Папанінцы арганізавалі ў сабе ў лагерь, на крызе, над бяздоннем акіяна, партыйную групу, якая працавала ў асноўным гэтак-жа бесперабойна, як і радыё-мэстастанцыя «Паўночны полюс».

Патрабаванні партыі і нашага правадыра таварыша Сталіна аб неабходнасці ўзброенай большавіцкай папанінцы праводзілі ў жыццё, як і належыць сапраўдным лідэрамі — выхаваным вялікага Сталіна. Яны арганізавалі на крызе гурток па вывучэнню гісторыі ВКП(б); азнаёмленне з мінулым асяццалі ім пліч у будучыню, дапамагалі лепш распазнаваць ворага.

Яны не толькі чыталі класікаў рускай літаратуры, але і вывучалі замежныя мовы. Папанін штодня паўгадзіны аддаваў англійскай мове. Праводзіліся заняты па тэхнікуму: папанінцы вывучалі метэаралогію і гідралогію. Яны слухалі, наколькі гэта было магчыма, перадачы савецкіх радыёстанцый. Як сапраўдныя савецкія патрыяты, яны не забывалі аб неабходнасці авалодання вайскай справай і абсталювалі ў сабе на крызе пір і рэгулярна праводзілі стралковыя ванаткі.

Усё гэта дастаткова пераконаўча гаворыць аб глыбокай большавіцкай партыйнасці герояў Паўночнага полюса.

Арганічная партыйнасць, глыбокая любоў да сваёй партыі, да сваёй радзімы, да свайго вялікага правадыра таварыша Сталіна далі ім сілы, даблесць і энергію для таго, каб перамоглі вышчальваючы труднасці вайсковыя і дрэйфуючай крызе ва ўмовах паліярнай ночы, правесці велізарную навуковую работу і перамагчы.

Наша партыйная група ганарыцца сваімі таварышамі — заваёвальнікамі Паўночнага полюса.

ГІСТАРЫЧНЫ ДРЭЙФ

Н. Н. КОМАЎ

Начальнік метэаралогіі і аэрацыі паліярнай авіяцыі Галоўпаўночморшляху.

Уся савецкая краіна радасна сустракае герояў паліярнай станцыі «Паўночны полюс». Выдатная чалбёрка—Папанін, Крэнкель, Шыршоў і Федараў—першыя ў свеце сабралі сур'яныя, глыбокі і практычна каштоўны навуковы матэрыял аб надвор'і і руху ільдоў у раёне Паўночнага полюса і Грэнландскага мора.

Тое, што яны так бліскуча выканалі, можна было зрабіць толькі ва ўмовах савецкай краіны і рукамі савецкіх людзей.

Піры, Нансен, Амундсен таксама працавалі вывучаць і асабіста Паўночны полюс і яго раёны. Яны правялі шмат мужнасці і асабіста герояў, але зрабіць ім не ўдалося нават сотай часткі таго, што выканана папанінцамі. І гэта вразумела. У іх не было тых асабістых якасцей, якія ёсць у папанінцаў і якія выхаваны вялікай партыяй Леніна—Сталіна і ўсім асабіста савецкага сацыялістычнага ладу.

У буржуазных паліярніках Папаніна не было і не маглі быць той дапамогі і ўвагі, якую аказвалі адважным чалбёркам ўвесь савецкі народ, яго камуністычная партыя і ўрад.

З папанінцамі на полюсе быў уся савецкая краіна. У абсталюванні дрэйфуючай станцыі Папаніна прымаілі ўдзел усе галіны савецкай прамысловасці, усяе народ. У гэтым быў залог поспеху справы папанінцаў. У гэтым была гарантыя бліскава выканання зняцця гераічнай чалбёркі ў крыжы суднамі Галоўпаўночморшляху.

У бліжэйшы час у распаўсюджанне савецкай навуцы паступаюць усе навуковыя матэрыялы, сабраныя ў час гістарычнага дрэйфа паліярнай станцыі «Паўночны полюс». Няма ні адной з'явы ў атмасферы або ў прыродзе, якая не была б зафіксаваная і вывучана папанінцамі за час іх выдатнага дзевяцімісячнага дрэйфа.

Цяжка нават прадбачыць характар і аб'ём тых значных змен і дадаткаў, якія прыдзецца ўлічваць весткі, аб'яўленыя папанінцамі, унесці ў асноўныя ўдзельнікі аб геафізічных працесах на Паўночным полюсе і ў бліжэйшых да яго раёнах.

На падставе вельмі бедных і выпадковых метэаралогічных даных, да гэтых пор меркавалі, што ў прыполюсных паўночных абласцях пануе ў атмасферы на працягу круглага года высокая даўленне і вязаная з ім нізкая тэмпература і спакойны, антыцыклічны стан надвор'я. Наглядаўшы папанінцаў у карані разбілі гэтыя лідэры ўжо ўстаўляючы ўдзельнікі. Іх метэаралогічныя, вейкаўка ўспамінаюць, як група чалбёркаў на чале з Шыршоўм перамагала Отто Юльевіча пакінуць іх на крызе для прадаўжэння наглядаўчых і навуковых работ. Па раду сур'яных аб'ектывных прычын Отто Юльевічу прыйшлося тады адмовіць гэтым энтузіястам у іх просьбе.

Але вось сёння мы ўсё вяртаемся сведкамі таго, як гэта мара Шыршова і Крэнкеля ажыццявілася і пры тым ажыццявілася ўдала, перамагчы!

Інакш і не маглі быць. У нашай савецкай радзіме лепшыя мары лепшых савецкіх людзей не могуць не быць ажыццяўлены. Такія ўжо прырода нашай сацыялістычнай дзяржавы, кіруюмай партыяй Леніна—Сталіна на чале з таварышам Сталіным.

надвор'я як для радаснаў краіны Паўночнай, так і для ўсяго свету. Стан надвор'я вызначае меры вызначнае, якое савецкае значэнне маюць наглядаўчы папанінцаў у галіне метэаралогіі.

Вывучаны папанінцамі напрамак дрэйфу ільдоў ад полюса да Грэнландскага мора таксама даў вельмі многа новага і практычна каштоўнага. Зараз пры прагнозах перасоўвання ільдоў пры будзе ўлічваюцца, што лёд ад Паўночнага полюса рухаецца не па замкнёнаму колу, як меркавалі да гэтых пор, а па мерыдыянальнаму пахату да поўдня. Гэтыя новыя звесткі аб дрэйфе арктычных ільдоў дазваляюць яшчэ больш упэўнена праводзіць нашы морскія аперацыі па Вялікаму Паўночнаму морскаму шляху.

Работы вострамага П. Шыршова па гідралогіі і гідрыміі даюць нам аўсім іншае ўдзяленне аб марскіх глыбінках цэнтральнага паліярнага басейна і жыццё ў глыбінках водах Ледавітага акіяна. Цяпер мы можам з паўнаасцю спадзявацца, што ніякай аямлі ў раёне Паўночнага полюса няма, што цёплыя плыні Гольфстрыма працякаюць далёка да полюса, несучы з сабой у сваіх водах мноства глыбокаводных жывых арганізмаў. Гэта важна не толькі для аб'яўлення навуковых даследаванняў, стратных работ па асясенню Паўночнай, але і для нашай штодзённай практычнай работы па асясенню Паўночнай.

Работы маладога савецкага астранома т. Федарава ўносяць шмат значных паваротаў да вырашэння і ўдакладнення праблемы дзеяння і велічыні сілы цяжару на Паўночным полюсе. Яго магнітныя наглядаўчы дадзены нашым слаўным пілотаў і маракам новай і больш каштоўнай карты магнітных схіленняў. Гэта значна спрашчае і палепшае пракладку правільнага курсу нашым лідэрамі і самалётамі.

Партыя і краіна, паставіўшы гэтых гераічных людзей на навадзяжнейшы ўдзел у работы, не памыліліся. Папанін і яго адважныя таварышы пасталіноў выканалі дараўнае партыі і савецкага народа.

Ім ганарыцца ўсё культурнае чалавечства. Асабліва вітае дарагіх папанінцаў мы, удзельнікі паходу «Чалбёрка». Двое з папанінцаў — Крэнкель і Шыршоў — нашы таварышы на лідэраў лагерь Шмідта. Ужо прайшло чатыры готы з тых пор, як мы пакінулі тэарэтычны ільды Чукотскага мора. У нашую эпоху гэта вельмі вялікі тэрмін. Але не глядзячы на гэта, асабліва ў дні доўгатакавага прывезду папанінцаў, вейкаўка ўспамінаюць, як група чалбёркаў на чале з Шыршоўм перамагала Отто Юльевіча пакінуць іх на крызе для прадаўжэння наглядаўчых і навуковых работ. Па раду сур'яных аб'ектывных прычын Отто Юльевічу прыйшлося тады адмовіць гэтым энтузіястам у іх просьбе.

Але вось сёння мы ўсё вяртаемся сведкамі таго, як гэта мара Шыршова і Крэнкеля ажыццявілася і пры тым ажыццявілася ўдала, перамагчы!

Інакш і не маглі быць. У нашай савецкай радзіме лепшыя мары лепшых савецкіх людзей не могуць не быць ажыццяўлены. Такія ўжо прырода нашай сацыялістычнай дзяржавы, кіруюмай партыяй Леніна—Сталіна на чале з таварышам Сталіным.

— Нічога са мной не адарываць — прырэчыў яму Шыршоў, — хіба я не ўмею хадзіць па лыжах?

Папанін нібы і чакаў гэтага. Ён тут-жа пачаў прыводзіць прыклады: — Ты што? Хіба Мазурук горш за цябе хадзіць па лыжах, а вось лідэры з расіянуцкімі звязкамі ў калені правялі нагі...

У часе нашага прабывання на Рудольфе Івану Дмітрывічу прыйшлося перажыць вельмі цяжкія минуты.

Еўгеній Федараў разам са Спірыным і Іванам выліцелі на самалёце «У-2» правярыць работу радыёбёяка. Яны селі на крыжы ў 60 кілометрах ад зімоўкі і прасядзелі на ёй каля чатырох сутак.

З-за непраходжання хвалі радыёсвазязі з імі не было. Мы ўсё вельмі хваляваліся за лёс нашых таварышаў. Папанін проста меў сабе не знаходзіць Федараў разам з Іванам і Спірыным вярнуўся на востраў Рудольфа.

Калі мы прыляцелі на востраў Рудольфа, мы навоцна ўпэўніліся, якія добрыя гаспадар Іван Дмітрывіч. На аэрадроме нас сустрэлі два трактары-сталіны, два ўсюдоходы, водамацагравікі, перасаванная рамонтная майстэрня і т. д. На востраве былі пабудаваны два дамы і добрая лезня.

Нашы самалёты былі моцна перагружаны. Палётная вага дасягнула звыш 9 тон. З такой нагрукі лідэры не трымаваліся. Пры павятравай баўтанцы крылілі могуць не вытрымаць.

Пачалі шукаць, без чаго можна абыіціся. Механікаў скарацілі да мінімуму; прышлося зняць некаторыя запчасткі і інструменты.

Выкінулі ўсё креслы, замяніўшы іх скрынкамі з маёмінамі. Члены экспедыцыі афармалі сваімі асабістымі рэчамі. І ўсё-ж нам з вялікімі труднасцямі

удалася скараціць груз кожнага самалёта на 150 кілограмаў. Але гэтага было недастаткова. Отто Юльевіч прапанаваў Шавельеву перагледзець увесь груз зімоўкі і скараціць яго на 750 кілограмаў.

Цяжкая доля выпала Шавельеву. Папанін біўся за кожны кілограм. Цяжкая было Марку Іванавічу, але ён аставаўся наймольным.

Нарэшце Папанін адаўся: зняў 750 кілограмаў.

Сукакоўся-ж Папанін не скура. Многа разоў вяртаўся ён з патрабаваннем замяніць яму адзін груз другім, на яго погляд больш важным.

Яму ахвотна ішлі на сустрэчу. Ён гаспадар—яму відней.

Але якое было наша здзіўленне, калі аказалася, што на полюс мы прывезлі звыш 10 тон папанінскіх грузаў.

— Злорава ты мяне абжуліў, Іван Дмітрывіч!—жартаваў Марк Іванавіч Шавельев.

Іван Дмітрывіч развёў рукамі. — Сам не разумею, як гэта магло здарыцца. Аднак, з кім памылкі не бываюць.

Марк Іванавіч на минутку прыздумаўся, а потым пажартаваў: — Мняю, мняю і намяню!

...І вось падарожжа папанінцаў скончылася. Яны вярнуліся на Вялікую зямлю, бліскава выканавшы даручанае ім гістарычнае заданне.

Яны вярнуліся з каштоўнымі матэрыяламі. Яны вярнуліся здаровымі, бадзёрым, узяцызі за новую складаную і адкачайную работу.

Легендарны поспех зімоўкі на дрэйфуючай станцыі «Паўночны полюс» быў падрыхтаван усяй краінай, кіруюмай мудрым, вялікім Сталіным!

Поспех гэтай адважнай чалбёркі вяртае вынікам іх старанняў, прадуманай падрыхтоўкі. Ні адной праблемы не ўпусцілі Іван Дмітрывіч і яго спадарожнікі. На полюс яны прыйшлі ва ўсё-ўраўнаважэнне.

І полюс адаўся большавікам.

19 лютага, у 17 гадзін 30 минут, дрэйфуючая станцыя «Паўночны полюс» закончыла сваю работу. Гераічная чалбёрка папанінцаў была аніта а дрэйфуючай крыжы ў Грэнландскім моры слаўнымі аямамі лідэраў «Тайм» і «Мурман». На адыжку — сустрэча з крыжы. У цэнтры — гераічная чалбёрка папанінцаў на чале з І. Д. Папаніным.

М. В. ВАДАП'ЯНАЎ

Герой Савецкага Саюза.

НАЧАЛЬНИК ДРЭЙФУЮЧАЙ СТАНЦЫ

Сёння мы шырока раскрываем аб'ёмны, сустракаючы нашых адважных гераічных зімоўчыкаў Папаніна, Крэнкеля, Шыршова і Федарава.

Калі маяскае сонца штодзень валівала лідэраў маскоўскіх вуліц, у сэрцы паліярнага басейна ўпершыню з'явіўся сапраўдны гаспадар.

— Крэнкель, паліяр-ка сюды бутэльку каньяку, — распараджаўся ён.

Крэнкель дастаў з самалёта бутэльку каньяку і перадаў яе Папаніну.

Іван Дмітрывіч урачыста раздзяліў каньяк на трынаццаць частак і агаласіў тост за натхніцель пераможнага штурма Арктыкі вялікага Сталіна, за Савецкі полюс.

З гэтага дня пачалася гераічная работа адважнай чалбёркі.

Сёння, пры сустрэчы дарагіх прыяцеляў-папанінцаў, перада маюю эню пастае ўся велізарная работа, прабораная ў перыяд падрыхтоўкі зімоўкі на дрэйфуючай крызе.

Я з прыемнасцю ўспамінаю начальніка зімоўкі Івана Дмітрывіча Папаніна, вострамага арганізатара, прабавілава, настайлівага і ў той-жа час ваводзім дабрадушнага вясельчачка, вольнага з жартакамі і прыватарыякамі перамагаць велізарныя труднасці.

Невадуга да пачатку гістарычнага дрэйфа, пасля майго звяртання з аямлі Франца Іосіфа ў кабінете Отто Юльевіча Шмідта адбылася нарада.

Пасля майго дакладу аб рэзультатах разведчага палёту на востраў Рудольфа—Отто Юльевіч Шмідт сказаў: — Іван Дмітр

АБ РОЛІ ІНСТРУКТАРА У ПАРТЫЙНЫМ АПАРАЦЕ

ням заможных калгаснікаў калгаснага цэнтраў. П. КІСЯЛЕВІЧ
загадчык жыткавіцкага райа
аддзела.

ручын блок. Гаварыў я аб гістарычнай калгаса, але дастаць г.механізмы цяжка.

Нохалае нам і інных інструментаў у прыватнасці, цяжка знайсці досціцяскаму сязеру. Мне думаецца, вытворчасць лёгіх калгасных лямп і пад'ёмных блокуў магла-б наладзіць мясцовая прамысловасць.

Патрабунца нам і тэхнічная дапамога, — як лепш зрабіць паліроўку гасайн кватэры, якая канструкцыі нашых акамяніна і устойліва. Ва гэтым нам патрэбна тэхнічная падмога. А дапамогі такой ад менайскага райадзела мы не бачым. Праўда, да прыязджае часамі раёны тэхніцэда, паглядзіць, — і пачэдзе, а тэнякага.

ХАБІБУЛЛІ ФАТУЛ

Брыгадзёр цяплярнай брыгады калгаса «Чырвоны партызан» Менайскага раёна.

АКУПАЦЫЯ АУСТРЫЙ ГЕРМАНСКИМИ ВОЙСКАМИ

ЛОНДАН, 14 сакавіка. (БЕЛТА). Колькасць германскай арміі ў Аўстрыі дасягае 250 тыс. чалавек. Апрача таго, па словах газеты «Таймс», у Аўстрыю перакінуты ў буйных размерах германская паліцыя, атрады штурмавікоў і ахоўныя атрады (СС). «Той факт, — піша газета, — што германскія рэзервы выклікаюць у свае часці, выклікае палезненне. Такія буйныя і так добра ўзброеныя сілы з артылерыяй, танкамі, браневікамі і інжынернымі часткамі, відавочна прызначаны для далейшых мэтаў, характар якіх пакуль невядомы». Па чыгуначы паміж Мюн-

хенам і Зальцбургам, як паведамляе газета «Таймс», адбываецца моцнае перасоўванне войск. На станцыях, у чаканні адпраўкі на ўсход, сканцэнтраваны не толькі часты 7-й баварскага армейскага корпуса, але і войскі з усіх іншых частей Германіі. На ўсіх апа-пасных пунтах стаяць платформы, гру-жаныя гарматамі, браневікамі, танкамі і ваеннымі матэрыяламі, уключаючы калючы дрот і мяхі з пяском.

Агенцтва Рэйтар паведамляе, што ў Град прыбыла 60 германскіх самалё-таў, даставіўшых 80 афіцэраў і 700 салдат германскіх паветраных сіл.

СПРЭЧКІ У АНГЛІСКИМ ПАРЛАМЕНЦЕ ПА АУСТРЫЙСКАМУ ПЫТАННЮ
ВЫСТУПЛЕННЕ НЕВІЛЬ ЧЭМБЕРЛЕНА

ЛОНДАН, 14 сакавіка. (БЕЛТА). Сё-ня ў палатне абшчын (англійскіх пар-ламенце) пачаліся знешнепалітычныя спрэчкі па аўстрыйскаму пытанню.

Адкрываючы спрэчку, прэм'ер Невіль Чэмбэрлен спыніўся на апошніх па-дзехах у Аўстрыі і тых перагаворах, якія вяліся паміж Галіфаксам (міні-страм замежных спраў) і Чэмбэрленам, з аднаго боку, і германскім міністрам замежных спраў Ріббентропам — з другога, па аўстрыйскаму пытанню.

Указаўшы, што 11 сакавіка англій-скі пасол у Берліне заявіў рашучы пратэст супраць германскай палітыкі ў адносінах да Аўстрыі, Чэмбэрлен за-чытаў тэкст алкаву германскага ўра-да на англійскі пратэст.

«Я, — заявіў далей Чэмбэрлен, — вы-мужа адвергнуць спыраванне герман-скага міністра замежных спраў аб-тым, што англійскі ўрад не мае права кіравання незалежнасцю Аўстрыі. Ін-тарэсы англійскага ўрада ў гэтым пы-танні не падлягаюць сумненню. Па-першае, як Англія, так і Аўстрыя з'я-ўляюцца членамі Лігі нацый, па-другое, побач з германскім урадам яны з'я-ўляюцца ўдзельнікамі лагавораў, у якіх гарантуецца незалежнасць Аўстрыі і ўказваецца, што гэта пытанне можа быць аб'ектам рашэння толькі Савета Лігі нацый.

Нам здаецца, што металы, ужытыя Германіяй у часе аўстрыйскіх пада-еў, выклікалі пачуццё глыбокага абурен-ня па ўсім, што заклочанае падтрыма-нем міру ў Еўропе. І патрабуюць сама-га суровага асуджэння.

Указаўшы далей, што англійскі ўрад заўсёды падкрэсліваў свае адмоўныя

адносіны да прымянення гвалтоўніцкіх метадаў, Чэмбэрлен заявіў: «Возьму-на, з'яўляецца фактам тая акалічнасць, што Германія можа было б утрымаць ад прымянення такіх дзеянняў толь-кі пры ўмове, калі мы і іншыя дзяр-жавы разам з намі былі б гатовы ўжыць сілу... Англійскі ўрад не можа адносіцца да гэтых падзей аб'яваюча і калонізаваўна. Эфект, які яны павінны выклікаць, невымагальны. Неадклад-нымі рэзультатамі гэтых падзей павін-на быць узмацненне пачуцця напэў-ненасці і устойлівасці ў Еўропе.

Апошнія падзеі ўносяць сур'ёзныя змены ў міжнародную абстаноўку. Таму мы парашылі ўдзельнічаць у праграму ўзброенай і, калі будзе па-тэрба, мы павелімі, якія крокі ў гэ-тых адносінах, па нашай думцы, неаб-ходна падпрыймаць».

ЛОНДАН, 14 сакавіка. (БЕЛТА). У спрэчках у палатне абшчын выступіў лідэр лейбарыскай апазіцыі Этлі. — Прымяненне Германіяй голай сілы, — заявіў Этлі, — у той самы час, калі англійскі ўрад праводзіў прыняццё гутаркі з германскім урадам, як ві-даць, зруйнавала ўсё карціны до-мік, які будаваў Чэмбэрлен.

Ліберал Сінклер заявіў: «Калі мы не зможам агураваць супраць агра-сіі ўсе сілы ў патэнтнальных афара, то яны будуць разбіты адна за другой, па-куль не надыйдзе наша чарга, і тады мы акажамся без прыцягнення ў поўным алішпашце».

Наступным у спрэчках выступіў Уінстон Чэрчыл.

ПАДРЭЙНАЯ РАБОТА ГІТЛЕРАЦАЎ У ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 14 сакавіка. (БЕЛТА). Як паведамляюць чэхаславацкія газеты «Народні осободзбэн» і «Руде право» (ор-ган кампарты Чэхаславакіі), толькі пачаўся пераход чэхаславацкай арміі ў Германію, недалёка ад Лейпцыга, адбыўся вялікі ваенны з'езд, на якім прысутнічала 7.000 членаў «Судзета-нямецкай брыгады», арганізаванай, як вядома, у Германіі па прынцыпу «аў-стрыйскіх легіянераў». Гэта фашысц-кая «Судзета-нямецкая брыгада» на-лічвае звыш 9.500 актывічных членаў партыі Гейтлера-гітлераўскай аген-тэрыі ў Чэхаславакіі. У свой час усе яны ўнялі ў Чэхаславакію ў Германію. Члены гэтай брыгады навуваюцца ў Германіі ваеннай і паліцыйнай справе пад кіраваннем спецыяльна вылу-чаных афіцэраў з фашысцкіх ахоўных атрадаў (СС).

Фашысцкая «Судзета-нямецкая бры-гада» распаўсюджвае па чэхаславац-кай граніцы нелегальныя праклама-цый-лёткі, у якіх прама гаворыцца, што мэтаю брыгады з'яўляецца «на-шліс» (далучэнне) Судзета-Нямецкай вобласці да Германіі. У газетах ўка-зваецца, што «Судзета-нямецкая брыга-

да» мае свае гарнізоны ў 12 гарадах Саксоніі.

На адбыўшымся з'ездзе недалёка ад Лейпцыга адкрыта гаварылася, што моў, «дзень выправаўня ўжо недалёк». З'езд закончыўся парадом.

Наколькі сур'ёзнае значэнне нада-ваў гэтай з'ездзе гітлераўскі ўрад, ві-даць з таго, што на ім прысутнічала вялікая колькасць вышэйшых афіцэ-раў з фашысцкіх ахоўных атрадаў і з атрадаў штурмавікоў, а таксама тры прадстаўнікі так званых «Таварыства замежных немцаў» і прадстаўнікі мяс-цовых улад.

ПРАГА, 14 сакавіка. (БЕЛТА). Бліз-ка да міністэрства замежных спраў чэхаславацкага ўрада «Лідове новіны» паведамляе, што 14 сакавіка ў 10 г. ноч на 13 сакавіка некалькі германскіх ваенных самалётаў пералетелі ў роз-ных месцах чэхаславацкую граніцу, а потым вярнуліся зноў у Германію. Чэхаславацкі ўрад неадкладна ў ды-пламатычным парадку даў аб гэтым да ведама германскага ўрада, які аб-яўляў расследаваць даны факт.

Ваенныя дзеянні ў Іспаніі. На адмыку — бейны рэспубліканскай арміі на мадрыдскім фронце.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ ў КІТАІ

У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

ХАНЬКОУ, 14 сакавіка. (БЕЛТА). За апошнія дні ў правінцы Шаньсі моц-на баі разгарнуліся на вялікай тэры-торыі ад паўночнай да паўднёвай гра-ніцы. Калі 30 кітайскіх дывізіяў і звыш 100 тысяч партызан аперуюць у Шаньсі. Напружанне становіцца ў паўночна-заходняй частцы правінцы Шаньсі лівіднае. Прапраўшчыся з Шаньсі ў Шаньсі японскія часты вы-білі і адступілі. Заходні бераг ракі Хуанхэ поўнасьцю атычыта ад аста-ткаў японскіх войск. Кітайскія часты прадаўжаюць наступленне на ўсходнім беразе ракі і адбілі ў японцаў гарады Ханьцзі і Баодэчжоу.

У рэзультате трохдзённых баёў у

раёне Іньцзюньцзюнь (на паўночны за-хад ад Ліньфэня) кітайскія войскі вы-мусілі японскі полк адступіць. Тут японцы панеслі вялікія страты. Толь-кі ў палон узята больш 1000 японскіх салдат.

За апошнія дні кітайскія войскі і партызаны адбілі ў японцаў гарады Пуян, Цыньцзы, Цзіянь, Нейхуан і Та-нінь.

Прасоўванне японскіх войск з пра-вінцы Ханань у Шаньсі суправаджа-ецца вялікімі стратамі. Па кітайскіх ве-стках, толькі дывізія Дойхара страціла 4.700 чалавек забітымі і 500 чалавек ра-намі і адбілі ў японцаў гарады Ханьцзі і Баодэчжоу.

У рэзультате трохдзённых баёў у

ЗВЕРСТЫЯ ЯПОНСКИХ АКУПАНТАЎ

ХАНЬКОУ, 15 сакавіка. (БЕЛТА). Га-зета «Сінхуацзюнь» апублікавала те-леграму камандуючага 8-й народна-рэвалюцыйнай арміяй Кітая Чжу-Да і яго намесніка Пан Дэ-Хуа, у якой яны паведамляюць, што ў вёсках, раз-мешчаных уздоўж Бэйпін-Ханькоўскай чыгуны, японскія войскі спалілі больш 50 тысяч дамоў. Тысячы мірных жыха-

роў забіты. 200 тысяч насельніцтва асталося без харчоў і прытулку.

«Мы паведамілі, — гаворыцца ў тэлеграме, — аб гэтай пачыстцы япон-скіх захватчыкаў, спадзеючыся, што грамадзяне ўсяго Кітая і народы ўся-го свету акажуць актыўную дапамогу афірам японскай акупацыі».

НАГЛЯС БЕЗЗАКОНЫЯ ЯПОНСКИХ УЛАД

ТОКИО, 14 сакавіка. (БЕЛТА). Замеж-ныя карэспандэнты запыталі прадста-ўніка міністэрства замежных спраў Япо-ні аб становішчы атрымнай япон-цамі савецкай шхуны «Вымпел». Прад-стаўнік заявіў, што «следства па гэ-тай справе яшчэ не закончана». Аднак, ён нічога не сказаў аб факце прысу-джэння капітана шхуны да турэмнага зняволення за прымусовымі работамі.

ЗАЯВА БЛЮМА

ПАРЫЖ, 14 сакавіка. (БЕЛТА). Прэм'ер-міністр Леон Блом на пры-ёме прадстаўнікоў друку заявіў, што ён прыняў партыю мініст-ра фінансаў таму, што ў пункце гле-дзяння ўрада і парламента гэты пост з'яўляецца найбольш важным. «Я зус-ім не разгледжваю, — сказаў Блом, — наперадзе фінансавы становішча, як найбольш цяжкае».

ПАРЫЖ, 15 сакавіка. (БЕЛТА). Па-водле паведамлення агенцтва Га-вас, у дэкларацыі новага ўра-да ў палатне дэпутатаў бу-дзе захаўшча катэгорычнае папяр-джэнне вярнэсці Францыі ўсім сваім абавязаным і, у прыватнасці, абавязаным у адносінах Чэх-славакіі.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (АРАГОНСКИ) ФРОНТ
«Іспанскае міністэрства абароны па-ведмляе, што 14 сакавіка мільянікі да-сагнулі Альканьіс і Калада (на паў-днёвы захад ад Каспе). Альканьіс быў заняты італьянскай матэрыяванай ка-лонай».

ДЗЕЯННІ АВІАЦЫІ
14 сакавіка рэспубліканскія аншаль-нікі ўступілі ў бой недалёка ад Аль-каньіс з 30 фашысцкімі самалётамі «Фіат», у рэзультате якога збіта 6 са-малётаў праціўніка. У другім боі бы-лі збіты яшчэ 3 самалёты «Фіат».

ДОШКА ГОНАРУ БВА

У дні падрыхтоўкі да слаўнай 20-й гадавіны Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота сотні і тысячы байцоў і камандзіраў БВА дабіліся вялікіх поспехаў у баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

Загадам па войсках БВА 74 выдатні-кі баявой вучобы, перадавікі сацыялі-стычнага спаборніцтва заносіцца на акруговую дошку гонару. Сярод уда-

стоўных высокага гонару — камасолет Манджыёў Б. У. — выдатнік-курсант-дзілер камандзір перадавога аддзялен-ня часці; тав. Зубаў А. А., усе баявы аддзяленні якога з'яўляюцца выдатні-камі баявой вучобы.

Дошка гонару ўстаўляецца ў да-мах Чырвонай Арміі Менска і Смален-ска.

НА РЕКАХ БССР

З набліжэннем вясны на реках БССР пачалася прыбыванне вадзі. Чаканца значна больш пад'ём яе ў параўнанні з мінулымі годамі.

Згодна весткам рэспубліканскай камісіі па барабце з паводкаў, найбольшы пад-'ём вадзі заўважваецца ў паўднёвай ча-стыцы БССР на р. Прыпяці ў мястэчку Петрыкаве, дзе ўзровень павысіўся больш, чым на метр. Пачаўся пад'ём ва-ды і на р. Свіслачы ў Менску.

Ускрываюць і пачатак ледоходу ча-каецца па рэспубліцы ў пачатку трэцяй декады сакавіка.

Стварэнні ў гарадах і раёнах камісіі па барабце з паводкаў разгарнулі ак-тыўную работу. У раёне раёнаў ужо ідзе вывадка грузаў і ішых маёмасці дзяр-жаўных прадпрыемстваў і ўстаноў з месца, пагражаючых затапленнем. Распрацаваны канкрэтныя планы перасялення жыхароў.

Пры першым-жа паведамленні аб па-гражаючым становішчы ў камісіях будучы ўсталяваны кругласутачныя дзяжурствы і мабілізаваны ўсе сродкі для барабцы з вясновай паводкай.

ПЕРАДВЕСНАВІЯ КАЛГАСНЫЯ КІРМАШЫ

З 10 сакавіка па ўсіх раёнах рэспублікі праводзіцца 6-8-дзённая перадвеснавія калгасныя кірмашы 13 сакавіка мігра-цыя кірмашы адкрыліся ў буйнейшых га-радах рэспублікі — Менску, Віцебску, Гомелі, Магілёве і інш. Упраўдзены рын-каў арганізавалі дастаўку на сваіх аўта-машынах прадуктаў калгаснаў і калгасні-каў на рынкі. Рынкі радыёфікаваны, ар-ганізаваны чайныя, крыдчыны і даве-дальныя бюро.

Гандлючыя арганізацыі БССР выдзелілі для кірмашоў прамысловых тавараў на 7 мілья. рублёў супраць 3 мілья. ў мінулы годзе. Палава гэтай сумы прыпадае на

абоўта, швейныя і рыманыя вырабы, скажыны і ішых тавары гаспадарчага ўжытку.

У Менску кірмаш праходзіць на пачы-рынках горада. У ім удзельнічаюць калгас-ны, калгаснікі і аднаасобнікі Менскага, Заслаўскага, Уздзенскага, Лагойскага і ін-шых раёнаў. За два дні прадана сель-скагаспадарчых прадуктаў на 285 тыс. рублёў. Малако праданца на 1 руб. 30 к. за літр, замест ранейшых 1 руб. 70 кап., яйкі — на 4-5 рублёў, замест ранейшых 7-8 рублёў за дзесяток.

Прамысловых тавараў па першыя два дні прадана на 433 тысячы рублёў.

КАНЦЭРТЫ, ПРЫСВЕЧЭНЫЯ ГЕРОЯМ АРКТЫКІ

Дзяржаўная філармонія БССР у гонар завароту на радыё гераічнай чыгуны па пашпарты арктыка 17 і 18 сакавіка для вайскаў, прысвечаных зававацкім Арктыкі і Паўночнага паўсуд. У канцэр-тах будучы ўдзельнічаць сімфанічны ар-кестр, хор і паасобныя выканаўцы філар-моніі.

Будучы выкананы масавыя песні кампа-зітара Сажына, прысвечаныя палатнікам, сімфанічны твор кампозітара Туранкова на тэму аб чөлоскінцах і ішых. Арктыка філармоніі тав. Браўарска прачытае рад літаратурных твораў, прысвечаных папа-ніскай эпапеі.

НАКЛЕЙКА ФОТАКАРТАК НА ПАШПАРТЫ

Органамі рабоча-сялянскай міліцыі го-рада Менска закончана наклеяка фота-картак на пашпарты рабочых і служ-ацых найбольш буйных прадпрыемстваў. Гэтыя дні работы будзе закончана і па буйнейшых установах.

Усё астатняе насельніцтва Менска будзе наклеяваць фотакарткі на пашпарты ў спецыяльна арганізаваных пунктах. Для алегша абслугоўвання грамадзян на го-тых пунктах будзе работнікі і фатаграф-авальныя тэх. у якіх няма фотакартак.

Усё арганізавана калі 30 пунктаў. Дзімні такія пункты адкрыюцца ў пасе-лках «Комінтэрн», у інтэрнаце Белжондуб-трэста па Сялянскай вуліцы, 38, у клубе масакамбіната і ў клубе хлебавада.

Насельніцтва будзе свавольна апа-на-шчаць работнікам міліцыі аб яшчэ па пунктах для наклеякі фотакартак на па-шпарты.

КІНО ДА ПАСЕЎНАЙ КАМПАНІІ

Вяснаву пасеўную кампанію ў БССР абслугоўваў калі 100 аўтагукавых кінопа-расоваў. У гэты лік уваходзіць 23 аўтагука-выя кінопасарожкі, якія да атраманыя Беларускай. У гэтым месцы новыя пераасці накіроўваюцца ў раёны — Го-мельскі, Аршанскі, Талачынскі, Чавускі, Прапойскі і інш. Пасля работ у полі калгаснікі будучы глядзець такія выдат-ныя савецкія фільмы, як «Валтыры», «Ленін у Кастрычніку», «Дачка радзімы», «Граніца на замку», «Калі заўтра вай-на», «Вялікі парус адзінкі» і ішых.

ХРОНІКА

Учора, 15 сакавіка 1938 года, прыве-дзён у выкананне прыгавор Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР ад 13 сакавіка 1938 года аб расстрале асуджаных на справе антысавецкага «справы-трапцискага блока» — Бухарына Н. І., Рынава А. І., Ягоды Г. Г., Крэ-цінскага Н. Н., Розенгольца А. П., Іа-нова В. І., Чэрнова М. А., Грынько Г. Ф., Зеленскага І. А., Ірамава А., Хаджаева Ф., Шаранговіча В. Ф., Зу-барэва П. Т., Буланова П. П., Левіна Л. Г., Назарова І. Н., Масмамава-Дзіноў-скага В. А., Кручкова П. П.

ЗДАРЭННІ

Афры неаспарожнае. У Менску, на пляцу Волі, з астанюкі крануўся трамвай № 4. У гэты час у трамвай на-хадзі пра-вава сесні гр. Х. М. Абрамовіч, але абра-паўся і трапіў пад прычэпы вагона. З пажымі палеснымі пашкоджаннямі папяр-пешы быў даставлен у бальніцу, дзе праз некаторы час памёр.

ДЗЕННІК

Інструкцыя дэпутатаў да агітатараў, прапавідаў і дэпутатаў на тэму «Аб Парыжскай Камуне» абуджана 16 сакавіка ў 7 гадзін вечара ў вялікай зале Дома парт. актыва.

Дэпутаты тав. Сідарэнка, МЕНТАРКОМ КІ.ОБ.
Намеснік адзнамага рэдактара
І. М. ОФЕНГЕРМ.

Кінотэатр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“

Ад 16 сакавіка

Великий гражданин

Актывіста Ф. І. Зоркіна ў ролі галоўнага героя

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным

Продумана і рэжысравана А. А. Зоркіным